

DRUK NR 3026

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KRAKOWA

z dnia

w sprawie ustanowienia Nagrody Literackiej Miasta Krakowa,

pn. „Nagroda im. Garetha Jonesa”

KANCELARIA RADY MIASTA I DZIELNIC KRAKOWA SEKRETARIAT	
wpłynęło dnia:	04 LIP. 2019
Nr	9257
Podpis	

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 9 i pkt 18 oraz art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594, 645 i 1318; z 2014 r. 379 i 1072)1) oraz art. 7a ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r., poz. 406; z 2014 r. poz. 423; z 2015 r. poz. 337) Rada Miasta Krakowa uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się doroczną Nagrodę Literacką Miasta Krakowa pn. „Nagroda im. Garetha Jonesa”, zwaną dalej „Nagrodą Jonesa”, przyznawaną dziennikarzom, którzy mimo gróźb i nacisków, zachowali rzetelność oraz najwyższe standardy moralne i zawodowe.

§ 2. 1. Nagroda Jonesa składa się z dwóch części: krajowej, ze szczególnym uwzględnieniem prasy lokalnej oraz zagranicznej, przyznawanej dziennikarzom z Europy Środkowo-Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem Ukrainy, Rosji i Białorusi.

2. Nagroda może być przyznana zarówno grupowo, np. redakcjom jak i osobom fizycznym, w tym również pośmiertelnie.

3. Wysokość nagrody wynosi co najmniej 40 tysięcy złotych w części krajowej i co najmniej 10 tysięcy euro w części zagranicznej.

§ 3. 1. Organizatorem Nagrody Conrada jest Gmina Miejska Kraków w porozumieniu z partnerami zewnętrznymi

2. Środki na realizację uchwały będą corocznie zabezpieczane w budżecie Miasta Krakowa w ramach środków przewidzianych dla wydziału właściwego ds. kultury w Urzędzie Miasta Krakowa.

§ 4. Wykonanie uchwały oraz przygotowanie regulaminu Nagrody powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019

Uzasadnienie

idź wyprostowany wśród tych co na kolanach
wśród odwróconych plecami i obalonych w proch

(„Prześlanie Pana Cogito”, Zbigniew Herbert)

WIKIPEDIA- Gareth Richard Vaughan Jones (ur. 13 sierpnia 1905 w Barry, zm. 12 sierpnia 1935 w Mandżukuo) – walijski dziennikarz, który informował o wielkim głodzie na Ukrainie oraz relacjonował wydarzenia w Niemczech w czasie dojścia do władzy Adolfa Hitlera.

[Handwritten signatures in blue ink]

Był jednym z nielicznych obcokrajowców, którzy byli bezpośrednimi obserwatorami głodu, który pochłonął według różnych szacunków od 3 do 6 milionów ofiar. Polemizował z wpływowym dziennikarzem Walterem Durantym, korespondentem "New York Timesa" w Moskwie w latach 1922-1936 i laureatem Nagrody Pulitzera w 1932 za serię reportaży o ZSRR, wychwalających postępy komunizmu.

Ukończył Trinity College na Uniwersytecie Cambridge. W roku 1933 na własny koszt przybył do Moskwy, gdzie lekceważąc zakaz podróży wsiadł 7 marca do pociągu do Charkowa, po czym wysiadł na przypadkowej stacji i z plecakiem pełnym żywności rozpoczął pieszą wędrówkę po wsiach Ukrainy, gdzie zastał "głód na kolosalną skalę". Wszędzie gdzie przybył, słyszał takie same wieści: "Wszyscy spuchli z głodu" i "Czekamy na śmierć". Spał na klepiskach obok umierających dzieci i relacjonował swoje obserwacje[1]. Duranty robił wszystko, co było w jego mocy, by podważyć rzetelne relacje walijskiego dziennikarza, a jego relację nazwał "panikarską plotką", nazywając powszechny głód "częstymi zachorowaniami wywoływanymi niedożywieniem". Dziś raporty Duranty'ego są uważane za niemiarodajnie bezkrytyczne wobec sowieckiego reżimu i będące elementem stalinowskiej propagandy

Do czerwca 1933 r. Jones odwiedził trzykrotnie ZSRR i napisał wiele artykułów w brytyjskich i amerykańskich czasopismach. W sierpniu 1933 w Gdańsku spotkał się z niemieckim konsulem w Charkowie, który wyraził uznanie dla jego działalności reporterskiej i przyznał, że sytuacja jest znacznie gorsza niż to opisywał Jones, a na Ukrainie umierają miliony osób

Sowiecki komisarz spraw zagranicznych Maksym Litwinow (z którym wcześniej w Moskwie Jones przeprowadził wywiad) oskarżył go o szpiegostwo i w osobistym liście do premiera Wielkiej Brytanii Lloyda George'a poinformował o dożywotnim zakazie wjazdu Jonesa na terytorium ZSRR.

Oprócz Jonesa jedyną istotną przedstawioną w języku angielskim informacją była anonimowa relacja w Manchester Guardian Malcolma Muggeridge'a, w której ten wyraził opinię, że głód na Ukrainie był "jedną z najpotworniejszych zbrodni w dziejach, tak okropną, że ludzie w przyszłości z trudem dadzą wiarę, iż do niej doszło"

Gareth Jones odwiedził też Niemcy w czasie przejmowania władzy przez Adolfa Hitlera. 25 lutego 1933 leciał z Hitlerem z Berlina do Frankfurtu jako pierwszy dziennikarz na pokładzie samolotu nowego kanclerza Niemiec. Napisał wówczas, że "Jeżeli ta maszyna się rozbije, cała historia Europy pobiegnie innym torem". Przeczytał Mein Kampf i był świadomy planów Hitlera dominacji niemieckiej, kolonizacji Europy Wschodniej i eliminacji Żydów. Będąc świadkiem reakcji Niemców na przywódcę w Berlinie i na wiecu we Frankfurcie, poczuł moc "czystego, prymitywnego kultu"[5].

W 1935 roku Jones udał się do Mandżukuo, by przyjrzeć się sowiecko-japońskim stosunkom na tym spornym terenie. Trafnie uznał ten obszar za widownię światowego konfliktu między "faszyzmem" i "antyfaszyzmem". W niejasnych okolicznościach został tam uprowadzony przez bandytów i zamordowany[6]. Istnieją poszlaki, że w zabójstwo dziennikarza zamieszane było NKWD

Agnieszka Holland kręci w Krakowie film "Gareth Jones" - historię dziennikarza, który ujawnił prawdę o Wielkim Głodzie

Dziennik Polski, Aleksandra Suława

W filmie "Gareth Jones" Kraków zagra Moskwę i Londyn. Tytułowy Gareth Jones to brytyjski dziennikarz, który jako jeden z pierwszych reporterów opisał Wielki Głód, który w latach 1932-1933

doprowadził do śmierci czterech milionów Ukraińców. W swoich artykułach opierał się na wiedzy, którą zgromadził podczas kilkutygodniowej, samotnej wędrówki po południowej Ukrainie. Pisał, że ludzie puchną z głodu i witają go słowami „czekamy na śmierć”.

Za ujawnienie prawdy zapłacił najwyższą cenę - najpierw zakazano mu wjazdu na teren ZSRR, potem został zdyskredytowany przez kolegów po fachu, wspieranych przez Sowiecki reżim (zwłaszcza przez Waltera Duranty, głównego korespondenta New York Timesa w Moskwie), aż wreszcie w 1935 w tajemniczych okolicznościach zginął podczas wyprawy do Mandżuko (prawdopodobnie przy udziale NKWD).

- Zrobiłam trzy filmy o Holocauście i od pewnego czasu odkładałam na kupkę scenariusze o Zagładzie, masakrze Ormian, ludobójstwach. Jednak ten poruszył mnie wyjątkowo. Temat jest ważny i - wydaje mi się - wciąż nie do końca znany - mówi Agnieszka Holland. - Dodatkowo, jest też niezwykle aktualny. Pokazuje, jak można manipulować prawdą i jak wiele zależy od mediów, które z kolei często zależą od polityków. Europa, w której rozegrała się historia Jonesa jest podobna do dzisiejszej: populizm, dochodzące do władzy nacjonalizmy, zdyskredytowana demokracja parlamentarna...

Autorką scenariusza jest Andrea Sedaru Barbul - wnuczka mężczyzny, który przeżył klęskę głodu. - Zadziwia mnie, że wciąż tam mało ludzi słyszało o Wielkim Głodzie. Pisząc ten scenariusz chciałam nie tylko nagłośnić tę tragiczną historię, ale też pokazać że o prawdę zawsze warto się bić. Choć Jones walkę o nią przypłacił życiem, dziś to jego historia triumfuje - tłumaczy Sedaru Barbul.

Choć biografia Jonesa nasuwa skojarzenia z filmami takimi jak obsypane nagrodami „Czwarta Władza” czy „Spotlight” Holland zaznacza, że nie będzie to typowy dziennikarski thriller. - Jest tam paradokumentalna rekonstrukcja, jednak cały film ma bardziej wizyjny wymiar. Do fabuły wprowadzamy m.in. postać George’a Orwella, którego artykuły Jonesa zainspirowały do stworzenia „Folwarku zwierzęcego” - mówi reżyserka.

W filmie zobaczymy m.in. Jamesa Nortona (w roli Garetha Jonesa), Petera Sarsgaard, Vanessę Kirby i Krzysztofa Pieczyńskiego. Kraków „zagra” zaś Moskwę i Londyn. Zdjęcia maja być realizowane również w Katowicach, Sosnowcu i Warszawie Ekipa za sobą ma już pracę na Ukrainie, gdzie ponoć scenariusz i sam pomysł stworzenia filmu został bardzo dobrze przyjęty.

Film Holland nie jest pierwszą filmową opowieścią o Jonesie. Kilka lat temu BBC poświęciła jego postaci film dokumentalny „Hitler, Stalin i Mr Jones” w reżyserii George’a Careya.

Adrian Nigida
R. Roman
Altrece